

канстатуе: «Тэма скарбаў моцна ўладкавалася ў вуснай народнай творчасці, у творах пісьменнікаў і паэтаў, саступаючы па сваёй папулярнасці толькі тэме кахання».

ЛІТАРАТУРА

1. *Рябцевіч, В.* Клады: атрыбуцыя, інтэрпретацыя, класіфікацыя / В. Рябцевіч // Банковский вестник. – 2015. – № 8. – С. 54 – 60.

МАСТАЦКАЕ КАЛЕКЦЫЯНІРАВАННЕ ЭТНАГРАФІЧНЫХ КАШТОЎНАСЦЕЙ

Мастацкае калекцыяніраванне этнаграфічных каштоўнасцей (ад лац. *collectio* – збіранне, грэч. *ethnos* – племя, народ, і *grapho* – пішу) – мэтанакіраванае збіранне прадметаў народнай культуры пэўнага тыпу, якія маюць мастацкую каштоўнасць. Мастацкае калекцыяніраванне імкліва пашырылася ў эпоху Адраджэння ў сувязі з адкрыццём спецыфічнай каштоўнасці твораў мастацтва, а збор этнаграфічных каштоўнасцей – у сувязі з фарміраваннем еўрапейскіх нацый і іх імкненнем да самавызначэння. Магутным стымулам для складання вядомых этнакалекцый сталі Вялікія геаграфічныя адкрыцці, якія пазнаёмілі еўрапейцаў з мастацтвам іншых кантынентаў. Таму з XV – XVII стагоддзяў у Еўропе сталі з’яўляцца грамадскія і прыватныя калекцыі традыцыйных касцюмаў, вышываных тканін, дываноў, абразоў, распісаных вырабаў са шкла, упрыгожванняў і г. д. Сёння калекцыяніраванню этнаграфічных каштоўнасцей цалкам прысвечаны экспазіцыі і зборы шэрагу музеяў: Музей этнамастацтва (Канстанца, Румынія), Усерасійскі музей дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва (Масква), Музей сучаснага народнага і самадзейнага мастацтва (Гродна), Веткаўскі музей стараверства і беларускіх традыцый імя Ф. Шклярава (Ветка) і г. д.

ЛІТАРАТУРА

1. *Бернштейн, Б.* Пигмалион наизнанку: К истории становления мира искусства / Б. Берштейн. – М. : Языки славянской культуры, 2002. – С. 7 – 14.

МАСТАЦКАЯ РЭКАНСТРУКЦЫЯ ЭТНАКУЛЬТУРЫ

Мастацкая рэканструкцыя этнакультуры – аднаўленне элементаў аўтэнтычнай традыцыйнай вясковай культуры ва ўмовах урбанізаванага сацыякультурнага працэсу мастацкімі сродкамі на дакументальнай аснове. Спецыялісты выдзяляюць наступныя этапы мастацкай рэканструкцыі: даследчы, арганізацыйна-метадычны, вучэбна-трэнінгавы, прэзентацыйны,

аналітычны. Яны маюць сваю спецыфіку і накіраваны на тое, каб пры мастацкай рэканструкцыі былі захаваны рэгіянальныя асаблівасці, мастацкі стыль, а сама імпрэза ці вытворчасць адбыліся без празмерных высілкаў; каб працэсам была ахопленая мэтавая аўдыторыя і рэканструкцыя праходзіла з выхаваўчым, асветніцкім эфектам. Найбольш удалыя прыклады комплекснай мастацкай рэканструкцыі звычайна звязаны з заснаваннем і дзейнасцю музеяў-скансэнаў.

ЛІТАРАТУРА

1. Купальскі спеўнік: метадычны дапаможнік / аўтар-укл. Т. Пладунова. – Мінск: Інстытут культуры Беларусі, 2013. – 160 с. : іл.

МАТЭРЫЯЛЬНАЯ КУЛЬТУРА Ў ФАЛЬКЛОРЫ

Матэрыяльная культура ў фальклоры – апісанне элементаў традыцыйнага аддзення, прылад працы і аздаблення жыцця носьбітаў традыцыі ў помніках іх вуснай народнай творчасці, а таксама тэхналогіі народных рамёстваў, якія перадаюцца вусным шляхам. Адна з апошніх дэфініцый па традыцыйнай культуры вуснага тыпу – «нематэрыяльная культурная спадчына» (прапанаваная ЮНЭСКО ў 2003 годзе) – уключае «ўзоры вуснай народнай творчасці і тэхналогіі рамёстваў». Гэта невыпадкова, паколькі тэхналогіі вытворчасці, якія гістарычна склаліся і сталі традыцыйнымі, грунтуюцца на ручной працы, звязаны са светапоглядам і адаптацыяй этнасу. Часта традыцыйныя віды артэфактаў і спосабы іх дэкаратыўнага аздаблення адлюстроўваюць міфалогію і народную эстэтыку або дапаўняюць іх сяміятычна, у асаблівасці ў тым выпадку, калі фрагменты вуснай народнай творчасці страчаны або існуюць у латэнтным (схаваным) выглядзе (касмаганічная сімволіка велікодных яек-пісанак). Магчымыя і «зваротныя» працэсы, калі фальклорныя крыніцы дапамагаюць аднавіць згубленыя тэхналогіі рамёстваў (рэканструкцыя беларускай дуды як мастацкага і культурнага феномену ў XXI стагоддзі).

ЛІТАРАТУРА

1. Калацэі, В. Параўнальная міфалогія / В. Калацэі. – Мінск: Зорны верасень; Паркус плюс, 2009. – С. 46 – 48, 43.

МЕТАД ДЭМАНСТРАТЫЎНАЙ АНТРАПАТЭХНІКІ

Метад дэманстратыўнай антрапатэхнікі (ад *ст.-грэч.* *δῆμονος* – чалавек і *лац.* *demonstratio* – звяртанне ўвагі, паказванне) – *традыцыйная*